

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2025 r. w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w kwestii wniosku adwokat E. Z. – pełnomocnika wnioskodawcy J. D., z dnia 21 kwietnia 2025 r., w przedmiocie wyłączenia SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZIZ 8/24

postanowił:

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, wyłączyć SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZIZ 8/24

UZASADNIENIE

W dniu 25 kwietnia 2025 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej wpłynął wniosek adwokat E. Z. – pełnomocnika wnioskodawcy J. D., z dnia 21 kwietnia 2025 r., na podstawie art. 29 § 6 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym – dalej powoływanej jako u.SN, o zbadanie spełnienia w sprawie o sygn. akt II ZIZ 8/24 przez SSN Pawła Wojciechowskiego, SSN Marka Siwka i SSN Marię Szczepaniec wymogów niezawisłości i bezstronności.

Sprawa z wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Pawła Wojciechowskiego została zarejestrowana pod sygn. akt I ZB 47/25. Zarządzeniem z dnia 30 kwietnia 2025 r. przedmiotowy wniosek został odrzucony, a jego uzasadnienie zarządzono potraktować jako wniosek o wyłączenie ww. sędziego. Sprawa z wniosku o wyłączenie SSN Pawła

Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZIZ 8/24 została zarejestrowana pod sygn. akt II ZO 35/25.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wyłączenie sędziego może nastąpić, gdy: 1) zachodzą okoliczności skutkujące wyłączeniem sędziego z mocy prawa (*iudex inhabilis*), lub 2) gdy wniosek o wyłączenie złoży strona wskazując na zaistnienie okoliczności, o których mowa w art. 41 § 1 k.p.k., albo 3) gdy żądanie wyłączenia (wniosek o wyłączenie) go od udziału w sprawie zgłosi sędzia, a także 4) w wyniku wszczętego z urzędu postępowania o wyłączenie w sytuacji, gdy nie dojdzie do „samowylączenia” się sędziego (por. np. E. Skrętowicz, *iudex inhabilis* i *iudex suspectus* w polskim procesie karnym, Lublin 1994, s. 70, R. Kmiecik, Tryb wyłączenia sędziego i prokuratora w kodeksie postępowania karnego, Prokuratura i Prawo, 1999, nr 11 – 12, s. 23, K. Papke – Olszauskas, Wyłączenie uczestników procesu karnego, Gdańsk 2007, s. 147 – 155 i s. 180 – 181).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentowana jest konieczność zróżnicowania obiektywnej bezstronności sędziego i jego bezstronności w odbiorze zewnętrznym, przy czym co do odbioru zewnętrznego z reguły odwołać się można do oceny sytuacji dokonanej przez hipotetycznego, przeciętnie wykształconego, logicznie myślącego członka społeczeństwa, który nie jest osobiście zainteresowany wynikiem procesu. Wskazuje się, że instytucja wyłączenia sędziego w równej mierze służy zapewnieniu realnej bezstronności sądu, jak i umacnianiu autorytetu wymiaru sprawiedliwości przez usuwanie choćby pozorów braku bezstronności (por. np. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 lipca 2004 r., sygn. akt. SK 19/02, OTK ZU 2004, nr 7/A, poz. 67). Znaczenie społecznej oceny bezstronności sędziego, a także wynikająca z tego perspektywa interpretacji podstaw wyłączenia sędziego, skutkuje tym, iż o potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia nie może decydować jedynie zasadność *in casu* zarzutu będącego podstawą wniosku o wyłączenie, ale również ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą, w realiach sprawy,

wystarczające okoliczności które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego (por. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 grudnia 2005 r., sygn. akt SK 53/04). W realiach sprawy rozpoznanie zażalenia na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 2024 r. w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia na zarządzenie sędziego Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2023 r., sygn. akt I ZPI 40/22, przez Sąd Najwyższy w składzie z udziałem SSN Pawła Wojciechowskiego w odbiorze zewnętrznym mogłoby zostać odebrane jako postąpienie nieutrwalające obrazu sądu jako działającego w warunkach bezstronności. Nie da się wykluczyć, że w takim wypadku rozstrzygnięcie sędziego byłoby obiektywne, jednak samo orzekanie przezeń w takim układzie faktycznym, dla postronnego obserwatora, a także z punktu widzenia strony, naruszałoby zaufanie do wymiaru sprawiedliwości (por. Z. Łyda, Bezstronność arbitra a zakaz „zainteresowania w sprawie”, Państwo i Prawo 1996, nr 2, s. 51 – 54).

Kierując się tymi motywami, Sąd Najwyższy uwzględnił wniosek z dnia 21 kwietnia 2025 r. adwokat E. Z. – pełnomocnika wnioskodawcy J. D. i wyłączył SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZIZ 8/24 dot. rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lutego 2024 r. w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu do wniesienia zażalenia na zarządzenie sędziego Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2023 r., sygn. akt I ZPI 40/22.

[M. T.]

[r.g.]

